ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1950

Vyhlásené: 18.05.1950 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

45

Nariadenie ministra práce a sociálnej starostlivosti
zo dňa 2. mája 1950
o národnom poistení brigádnikov.

Minister práce a sociálnej starostlivosti nariaďuje podľa § 3 ods. 5 zákona č. 99/1948 Sb., o národnom poistení, v znení čl. I zákona č. 269/1949 Sb.:

Prvý diel.
Všeobecné ustanovenia.

§ 1.
Základné ustanovenie.

Brigádnici sú poistení podľa zákona o národnom poistení (ďalej len „zákon“) ako zamestnanci v pracovnom pomere s odchýlkami, ktoré určuje toto nariadenie, pokiaľ ide o rozsah, podmienky a spôsob vykonávania poistenia.

§ 2.
Vymedzenie pojmov.

(1) Brigádnikmi podľa tohto nariadenia sú, ktorí v rámci organizovanej akcie dobrovoľne vypomáhajú po čas najviac 6 mesiacov pri plnení úloh dôležitých vo verejnom záujme, bez toho že by pritom išlo o ich obvyklé zamestnanie (ďalej len „brigáda“).

(2) Za organizovanú sa považuje akcia, ktorú usporiadajú orgány verejnej správy, školy, politické strany, celoštátne masové organizácie alebo vrcholné záujmové organizácie; iní činitelia, len pokiaľ im na usporiadanie akcie dá súhlas príslušný národný výbor. Ak trvá brigáda dlhšie než 7 dní, vyžaduje sa vždy súhlas okresného národného výboru.

(3) Za brigádnikov sa podľa tohto nariadenia nepovažujú:

1. osoby, ktoré síce dobrovoľne vypomáhajú pri plnení úloh dôležitých vo verejnom záujme, avšak inak než v rámci organizovanej akcie; ich poistenie sa posudzuje podľa ustanovení zákona platných pre zamestnancov v pracovnom pomere, poprípade podľa predpisov vydaných podľa zákona;
2. zamestnanci, ktorí konajú činnosť uvedenú v odseku 1 pre svojho zamestnávateľa; táto činnosť sa považuje za výkon prác v ich pracovnom pomere.

(4) Dočasným zamestnávateľom sa v tomto nariadení rozumie osoba, na vrub ktorej alebo v prospech ktorej sa brigáda koná.

(5) Stálym zamestnávateľom sa rozumie zamestnávateľ, ku ktorému bol brigádnik pred nastúpením práce na brigáde naposledy v pracovnom pomere.

Druhý diel.
Platené brigády do 7 dní a brigády bezplatné.

§ 3.
Rozsah poistenia.

(1) Tento diel (§§ 3 až 8) upravuje poistenie brigádnikov,

1. ak ide o brigádu, v ktorej účasť má trvať najdlhšie 7 dní po sebe idúcich, pričom sa dni pracovného voľna započítavajú, alebo
2. ak ide o činnosť v brigáde, ktorá sa vykonáva bezplatne popri brigádnikovom obvyklom zamestnaní (obvyklej činnosti); pritom sa nehľadí na naturálne zaopatrenie poskytované po čas účasti na brigáde.

(2) Poistenie trvá len v dňoch, v ktorých sa brigádnik zúčastňuje na brigáde. Ochranná lehota (§ 52 zákona) z tohto poistenia neplynie.

§ 4.
Rozsah dávok.

(1) Z poistenia podľa § 3 náležia tieto dávky:

1. v prípade nemoci brigádnikom vecné dávky národného poistenia nemocenského podľa §§ 27 a 28 zákona;
2. pri pracovnom úraze peňažné dávky národného poistenia nemocenského v rozsahu určenom v § 5 a odškodnenie za pracovné úrazy podľa zákona (§§ 77 až 88);
3. pri úmrtí brigádnika pohrebné podľa § 49 ods. 1 a 2 zákona.

(2) Dávky sa poskytujú brigádnikom (pozostalým), len pokiaľ na ne nemajú nárok už z iného poistenia podľa zákona. Ochranná lehota z tohto iného poistenia plynie i v čase trvania poistenia podľa § 3.

§ 5.
Nemocenské pri pracovnom úraze.

Ak utrpí brigádnik pracovný úraz (§ 18), náleží mu po čas, po ktorý stratil zdroj svojej obživy následkom pracovnej neschopnosti spôsobenej úrazom, nemocenské podľa § 36 zákona alebo podpora pri ústavnom ošetrovaní podľa § 45 ods. 2 zákona, jeho rodinným príslušníkom podpora podľa § 45 ods. 1 zákona.

§ 6.
Vymeriavací základ pre dávky.

(1) Vymeriavacím základom pre výmeru nemocenského podľa § 5 je pracovný príjem, ktorý by náležal podľa príslušných mzdových úprav zamestnancovi vykonávajúcemu obdobný druh prác.

(2) Na účely úrazového odškodnenia (§§ 77 až 88 zákona) zisťuje sa priemerný ročný zárobok brigádnikov, ktorí boli poistení pred nástupom na brigádu ako zamestnanci, osoby samostatne zárobkovo činné alebo spolupracujúci členovia ich rodín, spôsobom určeným v § 71 ods. 5 a 6 zákona.

(3) Za priemerný ročný zárobok brigádnika, ktorý je inak osobou nepoistenou, dôchodcom (§ 8 zákona) alebo nezamestnaným (§ 9 zákona) sa na účely úrazového odškodnenia považuje zárobok, ktorý náleží podľa príslušnej mzdovej vyhlášky zamestnancovi vykonávajúcemu rovnaký druh

činnosti v podniku toho istého alebo podobného druhu, poprípade, ak niet takej mzdovej vyhlášky, pracovný zárobok, ktorý obvykle dosahuje plne platený zamestnanec vykonávajúci rovnaký druh činnosti v tom istom alebo inom podniku toho istého alebo podobného druhu, najviac však v sume 48.000 Kčs ročne.

§ 7.
Sadzba a sročnosť poistného.

(1) Poistné je 2.50 Kčs za každého brigádnika a za každý, hoci len začatý, deň práce. Celé poistné uhradzuje dočasný zamestnávateľ.

(2) Poistné je sročné do 15. dňa každého mesiaca za uplynulý mesiac (uplynulé hospodárske obdobie).

§ 8.
Oznamovacia povinnosť.

(1) Dočasný zamestnávateľ a činiteľ, ktorý brigádu organizoval, sú povinní

a) hlásiť úraz (§ 223 ods. 2 zákona),

b) predložiť okresnej národnej poisťovni príslušnej na vykonávanie poistenia (§ 218 zákona) do 15. dňa mesiaca za uplynulý mesiac (uplynulé hospodárske obdobie) menný soznam všetkých brigádnikov na predpísanom tlačive (§ 15 ods. 8 zákona).

(2) Oznamovacia povinnosť podľa odseku 1 je splnená, ak ju splnil buď dočasný zamestnávateľ alebo činiteľ, ktorý brigádu organizoval.

Tretí diel.
Platené brigády dlhšie než 7 dní.

§ 9.
Rozsah poistenia.

Tento diel (§§ 9 až 17) upravuje poistenie brigádnikov, ktorí sa zúčastňujú na brigáde trvajúcej po čas dlhší než 7 dní po sebe idúcich, ak nejde o brigádu bezplatnú vykonávanú popri brigádnikovom obvyklom zamestnaní (§ 3 ods. 1 č. 2), a určuje

A) kedy sa zachováva poistenie z doterajšieho pracovného pomeru (§§ 10 až 12),

B) kedy zaniká poistenie z doterajšieho pracovného pomeru (§§ 13 až 15) a

C) ako sa posudzujú brigádnici v iných prípadoch (§§ 16 a 17).

A. Zachovanie poistenia z doterajšieho pracovného pomeru.

§ 10.

(1) Ak preruší brigádnik po čas účasti na brigáde výkon svojho zamestnania a ak vypláca mu preddavkove stály zamestnávateľ mzdu (plat) i po čas účasti na brigáde, zostáva brigádnik poistený na základe doterajšieho pracovného (služobného) pomeru a na základe účasti na brigáde poistenie nevzniká.

(2) Ak dosiahne brigádnik činnosťou na brigáde vyššiu mzdu než u stáleho zamestnávateľa, započíta sa rozdiel pri výpočte peňažných dávok, pokiaľ brigádnikovi náležia z jeho doterajšieho poistenia, do vymeriavacieho základu. Ak sa zúčastňuje brigádnik na brigáde v baníctve, prihliadne sa na toto zamestnanie pri posúdení nároku na dávky a ich výšky podľa §§ 138 a nasl. zákona.

§ 11.

(1) Stály zamestnávateľ odvádza za brigádnikov poistné i za čas ich účasti na brigáde.

(2) Dočasný zamestnávateľ platí za brigádnikov, za ktorých sa neplatí v ich doterajšom poistení úrazový príspevok, za čas ich účasti na brigáde tento príspevok vo výške 10 Kčs za osobu a začatý týždeň.

§ 12.

(1) Stály zamestnávateľ je povinný vydať brigádnikovi potvrdenie o tom,

1. či mu bude vyplácať preddavkove po čas účasti na brigáde mzdu (plat),
2. koľko robí jeho mzda (plat), poprípade jeho doterajší vymeriavací základ, a
3. či za neho platí úrazový príspevok.

Brigádnik je povinný toto potvrdenie odovzdať dočasnému zamestnávateľovi.

(2) Dočasný zamestnávateľ je povinný predkladať okresnej národnej poisťovni príslušnej podľa dočasného brigádnikovho pracoviska (§ 218 zákona) do 15 dní po uplynutí každého kalendárneho mesiaca (hospodárskeho obdobia) menný soznam brigádnikov s údajmi o výške vymeriavacieho základu a o výpočte úrazového príspevku podľa § 11 ods. 2.

B. Zánik poistenia z doterajšieho pracovného pomeru.

§ 13.

Ak preruší brigádnik po čas účasti na brigáde výkon svojho doterajšieho zamestnania a ak nevypláca mu preddavkove stály zamestnávateľ po uvedený čas mzdu (plat), je brigádnik povinne poistený na základe účasti na brigáde. Poistenie z doterajšieho zamestnania na čas tejto účasti zaniká.

§ 14.

Za vymeriavací základ (§ 20 ods. 1 zák.) sa považuje pre poistenie podľa § 13 všetok príjem, ktorý brigádnik dostáva za svoju účasť na brigáde. Ak je to pre brigádnika priaznivejšie, je vymeriavacím základom pre peňažné dávky nemocenského poistenia priemer príjmov, ktoré brigádnik dosiahol v posledných troch mesiacoch (poprípade 12 týždňoch) pred nástupom do práce na brigádu. Obdobne sa postupuje pri zistení priemerného ročného zárobku podľa § 71 ods. 5 zákona.

§ 15.

(1) Stály zamestnávateľ je povinný brigádnika pri nástupe na brigádu z povinného poistenia odhlásiť a pri návrate z brigády ho opäť prihlásiť prihláškou, ktorú vydá okresná národná poisťovňa.

(2) Dočasný zamestnávateľ je povinný podávať za brigádnikov ohlášky podľa § 15 zákona.

§ 16.
C. Dvojaké poistenie.

(1) Ak nepreruší brigádnik po čas účasti na brigáde výkon svojho zamestnania v pracovnom (služobnom) pomere a ak sa zúčastňuje na tejto brigáde v čase svojho pracovného voľna, je

poistený ako na základe účasti na brigáde tak aj na základe svojho pracovného pomeru (§ 10 ods. 1 zákona).

(2) Osoba samostatne zárobkovo činná (§ 4 zákona), ktorá sa zúčastňuje na brigáde a ktorej podnik zostane v prevádzke aj po čas účasti na brigáde, je poistená ako podľa § 4 zákona tak aj na základe účasti na brigáde (§ 10 ods. 1 zákona). Osoba samostatne zárobkovo činná, ktorá neprevádza podnik po čas účasti na brigáde, je poistená len ako brigádnik odo dňa, keď podá odhlášku z poistenia na podklade samostatnej zárobkovej činnosti. Ak začne opäť prevádzať podnik, je povinná sa prihlásiť na poistenie v zákonnej lehote (§ 15 ods. 1 zákona).

(3) Ustanovenia § 14 prvej vety a § 15 ods. 2 platia obdobne.

§ 17.
Poistenie iných osôb.

(1) Spolupracujúci členovia rodiny (§ 5 zákona), dôchodcovia (§ 8 zákona), nezamestnaní (§ 9 zákona) a osoby dosiaľ nepoistené, ktorí sa zúčastňujú na brigáde, sú na základe účasti na brigáde povinne poistení.

(2) Ustanovenia § 14 prvej vety a § 15 ods. 2 platia obdobne.

Štvrtý diel.
Spoločné a záverečné ustanovenia.

§ 18.

(1) Úraz utrpený pri činnosti na brigáde sa posudzuje jako pracovný úraz.

(2) Ak sa stretne nárok na úrazový dôchodok z pracovného úrazu utrpeného pri činnosti na brigáde s nárokom na odpočivný (zaopatrovací) plat z verejného penzijného zaopatrenia alebo s nárokom na dôchodok z úrazového zaopatrenia, posudzuje sa tento plat alebo dôchodok ako dôchodok z národného poistenia.

§ 19.

Ústredná národná poisťovňa sa môže dohodnúť s činiteľom, ktorý brigádu organizuje, a s dočasným zamestnávateľom na inom spôsobe prihlasovania brigádnikov a platení poistného.

§ 20.

(1) Predpisy, ktoré boly dosiaľ vydané vo veciach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, sa zrušujú.

(2) Nedotknuté zostávajú ustanovenia vládneho nariadenia č. 73/1949 Sb., o sociálnom poistení príslušníkov vojenských oddielov pridelených na banské alebo iné práce.

§ 21.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom 1. júna 1950.

Zápotocký v. r.

Erban v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.